

eul\_wid: ple-ab

Φλέγων ὁ Τραλλιανός · Phlegon of Tralles

## On Marvels

Περὶ θαυμάτων

Period: *Ρωμαϊκή* RomanDialect: *Κοινή* KoineDomain: *Ἱστορία* HistoryFormat: *Πεζός* Prose

<sup>t</sup> <sup>1</sup> (ΦΛΕΓΟΝΤΟΞ ΤΡΑΛΛΙΑΝΟΥ ΠΕΡΙ ΘΑΥΜΑΞΙΩΝ) <.

<sup>1</sup> <sup>1\*</sup> ....> εἰς τὸν ξενῶνα προσπορεύεται ταῖς θύραις, καὶ καιομένου τοῦ λύχνου καθημένην εἶδεν τὴν ἄνθρωπον παρὰ τῷ Μαχάτῃ. οὐκ ἔτι δὲ καρτερήσασα πλείονα χρόνον διὰ τὸ θαυμαστὸν τῆς φαντασίας τρέχει πρὸς τὴν μητέρα, καὶ βοήσασα μεγάλη τῇ φωνῇ «Χαριτοῖ καὶ Δημόστρατε,» ᾤετο δεῖν ἀναστάντας ἐπὶ τὴν θυγατέρα αὐτοὺς μετ' αὐτῆς πορεύεσθαι· πεφηνέναι γὰρ ζῶσαν εἶναι τε μετὰ τοῦ ξένου διὰ τινὰ θεῖαν βούλησιν ἐν τῷ ξενῶνι. <sup>[5]</sup>

<sup>1</sup> <sup>3</sup> τῆς δὲ Χαριτοῦς παράδοξον λόγον ἀκουούσης συνέβη τὴν ψυχὴν τὸ μὲν πρῶτον ἐκπλαγῇ γενομένην ἐκλυθῆναι διὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀγγελίας καὶ διὰ τὴν ταραχὴν τῆς τροφοῦ, μετὰ μικρὸν δὲ μνησθεῖσαν τῆς θυγατρὸς κλαίειν, τὰ δὲ ἔσχατα καταγνῶναι τῆς πρεσβύτιδος μανίαν κελεύειν τε ἀπαλλάττεσθαι ἀπ' αὐτῆς ταχέως. ὀνειδιζούσης δὲ τῆς τροφοῦ καὶ λεγούσης μετὰ παρρησίας, ὡς μὴν φρονεῖ τε καὶ ὑγίης ἐστίν, εἰ δὲ δι' ὄκνον οὐ βούλοιο τὴν ἰδίαν θυγατέρα ἰδεῖν, μόλις ἢ Χαριτῶ τὰ μὲν βιασθεῖσα ὑπὸ τῆς τροφοῦ, τὰ δὲ εἰδῆσαι βουλομένη τὸ συμβεβηκὸς παραγίνεται πρὸς τὰς θύρας τοῦ ξενῶνος διὰ <δὲ> τὸ γεγονέναι πλείονα χρόνον, ὡς ἂν δευτέρας <ῥας ἀπὸ τῆς> ἀγγελίας συντετελεσμένης, ὅψε ποτε ἦκεν ἢ Χαριτῶ. <sup>[5]</sup>

<sup>1</sup> <sup>5</sup> διὸ συνέβαινεν ἐκείνους μὲν ἤδη ἀναπαύεσθαι. ἀνακύψασα δ' οὖν ἢ μήτηρ τὰ μὲν ἱμάτια καὶ τὸν τύπον τῆς ὄψεως ἐνόμιζεν ἐπιγινώσκειν, τὴν δὲ ἀλήθειαν ἐξετάσαι κατ' οὐδένα τρόπον δυναμένη τὴν ἡσυχίαν ᾤετο δεῖν ἔχειν· πρῶι γὰρ ἤλπιζεν ἀναστᾶσα καταλήψεσθαι τὴν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲ ὑστερήσῃ, διερωτήσῃ τὸν Μαχάτην περὶ πάντων· οὐ γὰρ ἂν ποτε ψεύσασθαι τηλικαύτην πρᾶξιν ἐρωτώμενον αὐτόν· διόπερ σιωπήσασα ἀπῆλθεν. ὄρθρου δὲ γενομένου τὴν μὲν εἴτε διὰ θεῖαν βούλησιν εἴτε κατ' αὐτοματισμὸν λαθοῦσαν ἀπελθεῖν συνέβη, τὴν δὲ παραγινομένην διὰ τὴν ἀπόλυσιν δυσφορεῖν τῷ νεανίσκῳ, καὶ [τῷ ξένῳ] πάντα ἐξ ἀρχῆς ἐξηγησαμένην ἀξιοῦν περὶ τὰ γόνата περιπλεκομένην τοῦ Μαχάτου τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν μηδὲν ἀποκρυψάμενον. <sup>[5]</sup>

<sup>1</sup> <sup>7</sup> ὁ δὲ νεανίσκος ἀγωνιάσας τὴν ἀρχὴν μὲν διεταράχθη, μόλις δὲ ποτε τὸ ὄνομα διεσάφησεν, ὅτι Φιλίννιον εἶη· καὶ τὴν ἀρχὴν διηγῆσατο τῆς εἰσόδου καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς ἐδήλωσεν ὅση εἶη, ὅτι λάθρα τῶν γεννησάντων ἔφη παραγίνεσθαι πρὸς αὐτόν, τὰ τε ὑπολελειμμένα ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου, βουλόμενος ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα πιστόν, ἀνοίξας τὸν ῥίσκον ἐξαιρεῖ τὸν τε δακτύλιον τὸν χρυσοῦν, ὃν ἔλαβεν παρ' αὐτῆς, καὶ τὴν στηθοδεσμίδα, ἣν ἀπολελοίπει τῇ

πρότερον νυκτί. ὥς δὲ εἶδεν ἡ Χαριτὼ τηλικαῦτα σημεῖα, ἀναβοᾷ καὶ διαρρήξασα ἑαυτῆς τὰ τε ἐνδύματα καὶ τὸ ἱμάτιον ἀπὸ τε τῆς κεφαλῆς ῥίψασα τὸν κεκρύφαλον πεσοῦσά τε εἰς τὴν γῆν καὶ περιχυθεῖσα τοῖς γνωρίσμασιν ἐξ ἀρχῆς ἐποίει τὸ πένθος. <sup>[5]</sup>

1 9 θεωρῶν δὲ ὁ ξένος τὸ γινόμενον καὶ πάντας ὄντας ὑπερπαθεῖς καὶ θρηνοῦντας, ὥσανεὶ νῦν μέλλοντας κατορύττειν τὴν ἄνθρωπον, συνεχεῖτο καὶ παρεκάλει δεόμενος παύσασθαι, ἐπαγγελλόμενος, ἐὰν παραγένηται, δείξειν αὐτήν. ἡ δὲ πεισθεῖσα καὶ ἐντειλαμένη αὐτῷ φροντίσαι μὴ παρέργως τῶν ἐπηγγελμένων ἀπελύθη πρὸς αὐτήν. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης καὶ τῆς ὥρας οὔσης, καθ' ἣν ἡ Φιλίννιον εἰώθει παραγίνεσθαι πρὸς αὐτόν, οἱ μὲν προσετήρουν εἰδῆσαι θέλοντες τὴν ἄφιξιν, ἡ δὲ ἦκεν. <sup>[5]</sup>

1 10 εἰσελθούσης δὲ κατὰ τὸν εἰθισμένον καιρὸν καὶ καθεζομένης ἐπὶ τὴν κλίνην, οὐδὲν προσποιηθεὶς ὁ Μαχάτης, ἐξετάσαι δὲ τὸ πρᾶγμα βουλόμενος, τὸ πλεον οὐ πιστεύων, εἰ νεκρᾷ πλησιάζοι, οὕτως ἐπιμελῶς παραγινομένης κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ἔτι δὲ δειπνούσης μετ' αὐτοῦ καὶ συμπινούσης, ἀπίστως εἶχεν οἷς ἐκεῖνοι προήγγειλαν, ᾧ το δὴ νεκρορύκτας τινὰς διωρυχέειν τὸν τάφον καὶ πεπρακέναι τὰ ἱμάτια καὶ τὰ χρυσία τῷ πατρὶ τῆς ἀνθρώπου. βουλόμενος οὖν τὴν ἀκρίβειαν εἰδῆσαι πέμπει τοὺς παῖδας λάθρα καλοῦντας αὐτούς. ταχέως δὲ παραγενομένων τοῦ τε Δημοστράτου καὶ τῆς Χαριτοῦς ἰδόντων τε αὐτήν καὶ γενομένων τὸ μὲν πρῶτον ἀφώνων τε καὶ ἐκπλαγῶν διὰ τὸ παράδοξον τῆς ὄψεως, ὕστερον δὲ ἀναβοησάντων μέγα καὶ περιπεσόντων τῇ θυγατρὶ, τότε ἡ Φιλίννιον τοσαῦτ' εἶπεν αὐτοῖς· «ὦ μήτερ καὶ πάτερ, ὥς ἀδίκως ἐφθονήσατέ μοι μετὰ τοῦ ξένου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας γενέσθαι ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ λυποῦσαν οὐδένα. <sup>[5]</sup>

1 11 τοιγαροῦν ὑμεῖς μὲν πενθήσετε ἐξ ἀρχῆς διὰ τὴν πολυπραγμοσύνην, ἐγὼ δὲ ἄπειμι πάλιν εἰς τὸν διατεταγμένον τόπον· οὐ γὰρ ἄνευ θείας βουλήσεως ἦλθον εἰς ταῦτα.» τοσαῦτα εἰπούσα παραχρῆμα ἐγένετο νεκρά, ἐξετέτατό τε ἐπὶ τῆς κλίνης ἐμφανὲς τὸ σῶμα. <sup>[10]</sup>

1 12 τῆς δὲ μητρὸς περιχυθείσης καὶ τοῦ πατρὸς περὶ αὐτήν καὶ θορύβου πολλοῦ καὶ θρήνου κατὰ τὴν οἰκίαν γενομένου διὰ τὸ πάθος, ὥς ἀνηκέστου γεγονότος συμπτώματος ἅμα τε ἀπίστου θεάματος, ταχέως ἐγένετο διὰ πόλεως τὸ πρᾶγμα περιβόητον καὶ μοι προσηγγέλθη. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην διακατέσχον ἐγὼ τοὺς ὄχλους ἀθροιζομένους ἐπὶ τὴν οἰκίαν, εὐλαβηθεὶς μή τις εἴη νεωτερισμὸς διαδεδομένης τοιαύτης φήμης. <sup>[5]</sup>

1 14 ὄρθρου δὲ βαθέος πληρὲς ἦν τὸ θέατρον. ῥηθέντων δὲ πάντων [τῶν] κατὰ μέρος ἔδοξεν πρῶτον εἰσελθεῖν ἐπὶ τὸν τάφον ἡμᾶς καὶ ἀνοίξαντας εἰδῆσαι, πότερον εἴη τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς κλίνης ἢ κενὸν <τὸν> τόπον εὐρήσομεν· οὐδὲ γὰρ ἐξάμηνος <ἐπ> ἐγεγόνει τῷ θανάτῳ τῆς ἀνθρώπου. ἀνοιχθείσης δὲ ὑφ' ἡμῶν τῆς καμάρας, εἰς ἣν πάντες οἱ οἰκεῖοι μεταλλάξαντες ἐτίθεντο, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων κλινῶν ἐφάνη τὰ σώματα κείμενα, τῶν δὲ παλαιότερον τετελευτηκότων τὰ ὀστᾶ, ἐπὶ μόνῃ δὲ ἥς ἡ Φιλίννιον ἐτέθη καὶ συνέβη ταφῆναι εὕρομεν ἐπικείμενον τὸν δακτύλιον τὸν σιδηροῦν, ὃς ἦν τοῦ ξένου, καὶ τὸ χρυσόκλυστον ποτήριον, ἅπερ ἔλαβε παρὰ τοῦ Μαχάτου τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερῶν. <sup>[5]</sup>

1 16 θαυμάσαντες δὲ καὶ ἐκπλαγέντες εὐθέως παρεγενόμεθα πρὸς τὸν Δημόστρατον εἰς τὸν ξενῶνα ὀψόμενοι τὴν νεκράν, εἰ κατ' ἀλήθειαν ἐμφανὲς ἐστίν. ἰδόντες δὲ χαμαὶ κειμένην εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἡθροίζομεθα· τὰ γὰρ γεγονότα μεγάλα τε ἦν καὶ ἄπιστα. θορύβου δὲ ὄντος πανικοῦ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ σχεδὸν οὐδενὸς δυναμένου κρῖναι τὰ πράγματα, πρῶτος Ὑλλος, ὁ νομιζόμενος παρ' ἡμῖν οὐ μόνον μάντις ἄριστος, ἀλλὰ καὶ οἰωνοσκόπος κομψὸς εἶναι, τὰ τε ἄλλα συνεωρακῶς ἐν τῇ τέχνῃ περιττῶς, ἀναστὰς ἐκέλευεν τὴν μὲν ἄνθρωπον κατακλείειν ἐκτὸς ὀρίων—οὐ γὰρ συμφέρειν ἔτι ταύτην ἐντὸς ὀρίων τεθῆναι εἰς γῆν—ἀποτροπιάσασθαι δὲ

Ἑρμῆν Χθόνιον καὶ Εὐμενίδας, εἴτα οὕτω περικαθαίρεσθαι πάντας, ἀγνίσαι δὲ καὶ τὰ ἱερὰ καὶ ὅσα θεοῖς χθονίοις νομίζεται ποιῆσαι συνέτασσαν. <sup>[10]</sup>

1 17 ἐμοὶ τε ἰδίᾳ εἶπεν περὶ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν πραγμάτων θύειν τε Ἑρμῇ Δί τε Ξενίῳ καὶ Ἄρει, καὶ συντελεῖν ταῦτα μὴ παρέργως. ταῦτα δὲ ἀποφηνάμενου αὐτοῦ τὸ μὲν συνταχθὲν ἡμεῖς ἐπράττομεν, ὁ δὲ ξένος ὁ Μαχάτης, πρὸς ὃν παρεγένετο τὸ φάσμα, ὑπ' ἀθυμίας ἑαυτὸν ἐξήγαγεν τοῦ ζῆν.

1 18 Ἐὰν οὖν σοι φαίνεται περὶ τούτων γράφειν τῷ βασιλεῖ, ἐπίστελλον κάμοι, ἵνα καὶ τῶν σωματῶν τινὰ τῶν ἱστορούντων τὰ κατὰ μέρος ἐξαποστείλω σοι. ἔρρωσο. Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἰέρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἢ Ἐφέσιος καὶ ἐν Αἰτωλίᾳ φάσμα γενέσθαι. <sup>[5]</sup>

2 2 Πολύκριτος γάρ τις τῶν πολιτῶν ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου Αἰτωλάρχης, ἐπὶ τρία ἔτη τῶν πολιτῶν αὐτὸν ἀξιωσάντων διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐκ προγόνων καλοκαγαθίαν. ὢν δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτῃ ἄγεται γυναῖκα Λοκρίδα, καὶ συγκοιμηθεὶς τρισὶν νυξὶ τῇ τετάρτῃ τὸν βίον ἐξέλιπεν. ἡ δὲ ἄνθρωπος ἔμενεν ἐν τῇ οἰκίᾳ χηρεύουσα, ἡνίκα δὲ ὁ τοκετὸς ἠπειγεν, τίκτει παιδίον αἰδοῖα ἔχον δύο, ἀνδρεῖόν τε καὶ γυναικεῖον, καὶ τὴν φύσιν θαυμαστῶς διηλλαγμένον· τὰ μὲν ἄνω τοῦ αἰδοίου ὅλως σκληρά τε καὶ ἀνδρώδη ἦν, τὰ δὲ περὶ τοὺς μηροὺς γυναικεῖα καὶ ἀπαλώτερα. <sup>[5]</sup>

2 4 ἐφ' ᾧ καταπλαγέντες οἱ συγγενεῖς ἀπήνεγκαν εἰς τὴν ἀγορὰν τὸ παιδίον καὶ συναγαγόντες ἐκκλησίαν ἐβουλεύοντο περὶ αὐτοῦ, θύτας τε καὶ τερατοσκοποὺς συγκαλέσαντες. τῶν δὲ οἱ μὲν ἀπεφάνησαν διάστασιν τινὰ τῶν Αἰτωλῶν καὶ Λοκρῶν ἔσεσθαι—κεχωρίσθαι γὰρ ἀπὸ μητρὸς οὔσης Λοκρίδος καὶ πατρὸς Αἰτωλοῦ—οἱ δὲ δεῖν ὦντο τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα ἀπενέγκοντας εἰς τὴν ὑπερορίαν κατακαῦσαι. ταῦτα δὲ αὐτῶν βουλευομένων ἐξαίφνης φαίνεται ὁ Πολύκριτος ὁ προτεθνηκὼς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πλησίον τοῦ τέκνου ἔχων ἐσθῆτα μέλαιναν. <sup>[5]</sup>

2 6 τῶν δὲ πολιτῶν καταπλαγέντων ἐπὶ τῇ φαντασίᾳ καὶ πολλῶν εἰς φυγὴν τραπομένων παρεκάλεσε τοὺς πολίτας θαρρεῖν καὶ μὴ ταραττεσθαι ἐπὶ τῷ γεγονότι φάσματι. ἐπεὶ δὲ ἔληξε τὸ πλεόν τοῦ θορύβου καὶ τῆς ταραχῆς, ἐφθέγγετο λεπτῇ τῇ φωνῇ τάδε· «ἐγὼ, ἄνδρες πολῖται, τῷ μὲν σώματι τέθηκα, τῇ δὲ εὐνοίᾳ καὶ τῇ χάριτι <τῇ> πρὸς ὑμᾶς ζῶ. καὶ νῦν πάρειμι <ὕμῖν> παραιτησάμενος τοὺς κυριεύοντας τῶν κατὰ γῆν ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ. παρακαλῶ τοίνυν ὑμᾶς πολίτας ὄντας ἑαυτοῦ μὴ ταραττεσθαι μηδὲ δυσχεραίνειν ἐπὶ τῷ παραδόξῳ γεγονότι φάσματι. δέομαι δὲ ὑμῶν ἀπάντων, κατευχόμενος πρὸς τῆς ἐκάστου σωτηρίας, ἀποδοῦναί μοι τὸ παιδίον τὸ ἐξ ἐμοῦ γεγεννημένον, ὅπως μηδὲν βίαιον γένηται ἄλλο τι βουλευσαμένων ὑμῶν, μηδ' ἀρχὴν πραγμάτων δυσχερῶν καὶ χαλεπῶν διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλονεικίαν ὑμῖν γένηται. οὐ γὰρ ἐνδέχεται μοι περιδεῖν κατακαυθὲν τὸ παιδίον ὑφ' ὑμῶν διὰ τὴν τῶν ἐξαγγελλόντων ὑμῖν μάντεων ἀποπληξίαν. συγγνώμην μὲν οὖν ὑμῖν ἔχω, ὅτι τοιαύτην ὄψιν ἀπροσδόκητον ἑωρακότες ἀπορεῖτε πῶς ποτε τοῖς παροῦσι πράγμασιν ὀρθῶς χρήσεσθε. εἰ μὲν οὖν ἐμοὶ πεισθήσεσθε ἀδεῶς, τῶν παρόντων φόβων καὶ τῶν ἐπερχομένων κακῶν ἔσεσθε ἀπηλλαγμένοι. εἰ δὲ ἄλλως πως τῇ γνώμῃ προσπεσεῖσθε, φοβοῦμαι περὶ ὑμῶν μήποτε εἰς ἀνηκέστους συμφορὰς ἀπειθοῦντες ἡμῖν ἐμπέσητε. ἐγὼ μὲν οὖν διὰ τὴν ὑπάρχουσαν εὐνοίαν ὅτ' ἔζων καὶ νῦν ἀπροσδοκῆτως παρὼν προεῖρηκα τὸ συμφέρον ὑμῖν. ταῦτ' οὖν ὑμᾶς ἀξιῶ μὴ πλείω με χρόνον παρέλκειν, ἀλλὰ βουλευσαμένους ὀρθῶς καὶ πεισθέντας τοῖς εἰρημένοις ὑπ' ἐμοῦ δοῦναί μοι μετ' εὐφημίας τὸ παιδίον. οὐ γὰρ ἐνδέχεται μοι πλείονα μηκύνειν χρόνον διὰ τοὺς κατὰ γῆν ὑπάρχοντας δεσπότας.» ταῦτα δὲ εἰπὼν ἡσυχίαν ἔσχεν ἐπ' ὀλίγον, караδοκῶν ποῖαν ποτὲ ἐξοίσουσιν αὐτῷ γνώμην περὶ τῶν ἀξιουμένων. <sup>[25]</sup>

2 7

τινὲς μὲν οὖν ὥντο δεῖν ἀποδοῦναι τὸ παιδίον καὶ ἀφοσιώσασθαι τό τε φάσμα καὶ τὸν ἐπιστάντα δαίμονα, οἱ δὲ πλείστοι ἀντέλεγον, μετὰ ἀνέσεως δεῖν βουλευέσασθαι φάσκοντες, ὥς ὄντος μεγάλου τοῦ πράγματος καὶ οὐ τῆς τυχούσης αὐτοῖς ἀπορίας. συνιδὼν δὲ αὐτοὺς οὐ προσέχοντας, ἀλλ' ἐμποδίζοντας αὐτοῦ τὴν βούλησιν, ἐφθέγγετο αὐθις τάδε· «ἀλλ' οὖν γε, ὦ ἄνδρες πολῖται, ἐὰν ὑμῖν συμβαίνει τι τῶν δυσχερεστέρων διὰ τὴν ἀβουλίαν, μὴ ἐμὲ αἰτιάσθε, ἀλλὰ τὴν τύχην τὴν οὕτως ἐπὶ τὸ χεῖρον ὑμᾶς ποδηγοῦσαν, ἥτις ἐναντιούμενη κάμοι παρανομεῖν ἀναγκάζει με εἰς τὸ ἴδιον τέκνον. <sup>[5]</sup>

2 8 » τοῦ δὲ ὄχλου συνδραμόντος καὶ ἔριν περὶ [τὴν ἄρσιν] τοῦ τέρατος ἔχοντος, ἐπιλαβόμενος τοῦ παιδίου καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἀνείρξας ἰταμώτερον διέσπασέ τε αὐτὸ καὶ ἥσθιε.

2 10 κραυγῆς δὲ γενομένης καὶ λίθων ἐπ' αὐτὸν ἐκριπτομένων ὑπελάμβανον τροπὴν αὐτοῦ ποιήσασθαι. ὁ δὲ ἄπληκτος ὢν ὑπὸ τῶν λίθων τὸ σῶμα πᾶν παιδίου κατανάλωσε πλὴν τῆς κεφαλῆς καὶ αὐτίκα ἀφανὴς ἐγένετο. δυσφορούντων δ' αὐτῶν ἐπὶ τοῖς γενομένοις καὶ ἐν ἀπορίᾳ καθεστηκότων οὐ τῇ τυχούσῃ, βουλομένων τε ἀποστεῖλαι εἰς Δελφούς, φθέγγεται ἡ κεφαλὴ τοῦ παιδίου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κειμένη καὶ λέγει χρησμῷ τὰ ἀποβησόμενα· ὦ πολυμήνητον ναίων χθόνα λαὸς ἀπείρων, μὴ στεῖχ' ἐς Φοίβου τέμενος ναόν τε θυώδῃ· οὐ γάρ σοι καθαραὶ χέρες αἵματος αἰθέρ' ἔχουσιν, ἀλλὰ μύσος προπάροιθε ποδῶν ἔντοσθε κελεύθου. <sup>[5]</sup>

2 11 φράζεο δ' ἐξ ἐμέθεν, τρίποδος δ' ἀπόειπε κέλευθον· μαντοσύνης πᾶσαν γὰρ ἐφετμήν σοι καταλέξω. ἥματι γὰρ τούτῳ περιτελλομένου ἐνιαυτοῦ ὥριται πᾶσιν θάνατος, ψυχὰι δὲ βίονται Λοκρῶν Αἰτωλῶν τ' ἀναμιξ βουλῆσιν Ἀθήνης. οὐδ' ἀναπαύλησις κακοῦ ἔσσεται οὐδ' ἡβαιόν· ἤδη γὰρ ψακάδες φόνιαι κατὰ κράτα κέχυνται, νύξ δ' ἐπὶ πάντα κέκευθε, μέλας δ' ἐπιδέδρομεν αἴθρη. αὐτίκα νύξ δ' ἔρεβος πᾶσαν κατὰ γαῖαν ὄρωρεν, χῆροι δ' οἴκοι πάντες ἐπ' οὐδεῖ γυῖα κλινοῦσιν, οὐδὲ γυνὴ πένθος ποτὲ λείψεται, οὐδέ νυ παῖδες ἂν μεγάρους γοώωσι, φίλους πατέρας περιφύντες· τοῖον γὰρ τότε κύμα κατέδραμε πᾶσι κατ' ἄκρης. αἰ' αἰ' πατρίδ' ἐμήν· αἰεὶ στένω αἰνὰ παθοῦσαν μητέρα τ' αἰνοτάτην, ἣν ὕστερον ἔκλυσεν αἰών. νώνυμνόν τε θεοὶ γένεσιν θήσουσιν ἅπαντες Λοκρῶν τ' Αἰτωλῶν θ' ὃ τί που καὶ σπέρμα λίποιτο, οὐνεκ' ἐμήν κεφαλὴν λίποι αἰών, οὐδέ νυ πάντα σώματος ἠφάνικεν μέλε' ἄκριτα, λείπε δὲ γαῖαν. ἀλλ' ἄγ' ἐμήν κεφαλὴν θέμεν' ἢ οἱ φαινομένηφι, μηδέ θ' ὑπὸ ζοφερὴν γαῖαν κατακρυπτέμεν ἔνδον· αὐτοὺς δὲ προλιπόντας ἐδὼν χῶρον μετόπισθεν στεῖχειν εἰς ἄλλον χῶρον καὶ λαὸν Ἀθήνης, εἴ τινα που θανάτοιο λύσιν κατὰ μοῖραν ἔλῃσθε. ἀκούσαντες δὲ οἱ Αἰτωλοὶ τοῦ χρησμοῦ, γυναῖκας μὲν καὶ τὰ νήπια τέκνα τοὺς τε ὑπεργήρως ὑπεξέθεντο οὐ ἕκαστος ἐδύνατο, αὐτοὶ δὲ ἔμενον караδοκοῦντες τὸ ἀποβησόμενον. <sup>[30]</sup>

2 12 καὶ συνέβη τῷ ἐξῆς ἔτει Αἰτωλοῖς καὶ Ἀκαρναῖσι συστῆναι πόλεμον καὶ φθορὰν πολλὴν ἐκατέρων γενέσθαι. Ἱστορεῖ δὲ καὶ Ἀντισθένης, ὁ περιπατητικὸς φιλόσοφος, Ἀκεῖλιον Γλαβρίωνα τὸν ὕπατον μετὰ πρεσβευτῶν Πορκίου Κάτωνος καὶ Λουκίου Οὐαλερίου Φλάκκου παραταξάμενον Ἀντιόχῳ ἐν Θερμοπύλαις γενναίως τε ἀγωνισάμενον βιάσασθαι ρίψαι μὲν τὰ ὅπλα τοὺς μετ' Ἀντιόχου, αὐτὸν δὲ τὰ μὲν πρῶτα εἰς Ἑλάτειαν μετὰ πεντακοσίων ὑπασπιστῶν φυγεῖν, ἐκεῖθεν δὲ πάλιν εἰς Ἑφεσον ἀναγκάσαι ὑπεξελθεῖν. <sup>[5]</sup>

3 2 ὁ δὲ Ἀκεῖλιος Κάτωνα μὲν εἰς Ῥώμην ἀπέστειλεν ἀπαγγελοῦντα τὴν νίκην, αὐτὸς δὲ ἐπ' Αἰτωλοὺς καθ' Ἡράκλειαν ἐστράτευσεν, ἣν ἐξ εὐμαροῦς ἔλαβεν. ἐν δὲ τῇ παρατάξει τῇ γενομένη πρὸς Ἀντιόχον ἐν Θερμοπύλαις ἐπιφανέστατα σημεῖα ἐγένετο Ῥωμαίοις.

3 3 ἀποσφαλέντος γὰρ Ἀντιόχου καὶ φυγόντος τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ἐγίνοντο οἱ Ῥωμαῖοι περὶ ἀναίρεσιν τῶν ἐκ τῆς σφετέρας δυνάμεως πεπτωκότων καὶ περὶ συλλογὴν λαφύρων τε καὶ

σκύλων καὶ αἰχμαλώτων. Βούπλαγος δέ τις, τῶν ἀπὸ Συρίας ἱππάρχης, τιμώμενος παρὰ τῷ βασιλεῖ Ἀντίοχῳ, ἔπese καὶ αὐτὸς γενναίως ἀγωνισάμενος. <sup>[5]</sup>

3 4 ἀναιρουμένων δὲ τῶν Ῥωμαίων πάντα τὰ σκῦλα καὶ μεσοῦσης τῆς ἡμέρας ἀνέστη ὁ Βούπλαγος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἔχων τραύματα δέκα δύο, καὶ παραγενόμενος εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν ἀνείπε λεπτῇ τῇ φωνῇ τούσδε τοὺς στίχους· παῦσαι σκυλεύων στρατὸν Ἄιδος εἰς χθόνα βάντα· ἤδη γὰρ Κρονίδης νεμεσᾷ Ζεὺς μέρμερα λεύσσων, μηνίει δὲ φόνῳ στρατιᾶς καὶ σοῖσιν ἐπ' ἔργοις, καὶ πέμψει φύλον θρασυκάρδιον εἰς χθόνα τὴν σὴν, οἷς ἄρχῃς παύσουσιν, ἀμείψῃ δ' οἷά γ' ἔρεξας. ταραχθέντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσιν διὰ ταχέων συνήγαγον τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν καὶ ἐβουλεύοντο περὶ τοῦ γεγονότος φάσματος. <sup>[10]</sup>

3 5 ἔδοξεν οὖν τὸν μὲν Βούπλαγον παραχρῆμα μετὰ τὰ λεχθέντα ἔπη ἀποπνεύσαντα κατακαύσαντας θάψαι, καθαρμὸν δὲ ποιήσαντας τοῦ στρατοπέδου θῦσαι Διὶ Ἀποτροπαίῳ καὶ πέμψαι εἰς Δελφοὺς ἐρωτήσοντας τὸν θεόν τί χρὴ ποιεῖν. παραγενομένων δὲ Πυθῶδε τῶν θεωρῶν καὶ πυνθανομένων τί ποιητέον, ἀνείπεν ἡ Πυθία τόνδε τὸν χρησμόν· ἴσχεο νῦν, Ῥωμαῖε, δίκη δέ τοι ἔμμονος ἔστω, μή σοι ἐφορμῆση Παλλὰς πολὺ φέρτερον Ἄρη χρηρῶση τ' ἀγοράς· σὺ δέ, νήπιε, πολλὰ μογήσας ἴξαι ἐς χώρην τὴν σὴν πολὺν ὄλβον ὀλέσσας. <sup>[5]</sup>

3 7 ἀκούσαντες οὖν τοῦ λόγου τούτου, τὸ μὲν ἐπιστρατεῦσαι ἐπὶ τινὰ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοικούντων ἀπέγνωσαν τὸ παράπαν, ἀναζεύξαντες δὲ ἀπὸ τοῦ προειρημένου τόπου παρεγένοντο ἐπὶ Ναύπακτον τῆς Αἰτωλίας, οὗ ἐστὶν ἱερὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, εὐτρέπιζόν τε θυσίας δημοτελεῖς ἀπαρχάς τε ἐξ ἔθους. τούτων δὲ ἐπιτελουμένων ὁ στρατηγὸς Πόπλιος ἔμμανῆς γενόμενος καὶ παράφρων ἀποφθέγγεται πολλὰ τινὰ ἐνθουσιωδῶς, τὰ μὲν ἐν μέτρῳ, ἐστὶν δ' ἅ καὶ καταλογάδην. <sup>[5]</sup>

3 8 διαγγελθέντος δὲ τῷ πλῆθει τοῦ πράγματος συνέθεον πάντες πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Ποπλίου, ἅμα μὲν ὑπαγωνιῶντες καὶ ἐκπεπληγμένοι ἐπὶ τῷ τὸν κράτιστον αὐτῶν καὶ δυνάμενον ἀφηγεῖσθαι μετ' ἐμπειρίας ἡτυχηκένοι, ἅμα δὲ ἀκούειν βουλόμενοι τὰ λεγόμενα, ὥστε τινὰς αὐτῶν πιεσθέντα βιαιότερον ἀποπνιγῆναι. τὰ μὲν οὖν ἐν μέτρῳ ῥηθέντα ὑπ' αὐτοῦ, ἔτι ὄντος ἐν τῇ σκηνῇ, ἐστὶν τάδε· ὦ πατρίς, οἷόν σοι λυγρὸν φέρει Ἄρη Ἀθήνη, ἥνικα πορθήσας Ἀσίην πολυόλβον ἴκηαι Ἰταλίην ἐς γαῖαν ἑυστεφάνους τε πόλης Θρινακίης νήσου πολυηράτου, ἣν κτίσατο Ζεὺς. ἤξει γὰρ στρατιὴ πολυφέρτατος, ὀβριμόθυμος, τηλόθεν ἐξ Ἀσίας, ὅθεν ἡλίου ἀντολαὶ εἰσιν, καὶ βασιλεὺς διαβὰς στεῖνὸν πόρον Ἑλλησπόντου ὄρκια πιστὰ τεμεῖ πρὸς κοίραν Ἡπειρώτην· ἤξει δ' Αὐσονίην στρατιὴν ἀνάνριθμον ἀγείρας πάντοθεν ἕκ τ' Ἀσίης ἡδ' Εὐρώπης ἐρατεινῆς, καὶ σε δαμᾷ, χήρους δ' οἴκους καὶ τείχεα θήσει, δουλοσύνην δ' ἐπὶ πᾶσιν ἐλεύθερον ἡμᾶρ ἀπούρας τεύξει μήνιδος οὐνεκ' Ἀθηναίης μεγαθύμου. ἀνείπων δὲ τοὺς στίχους τούτους ὥρμησεν ἐκ τῆς σκηνῆς ἐν χιτῶνι καὶ ἀπεφθέγγετο καταλογάδην τάδε· «μηνύομεν, ὦ ἄνδρες στρατιῶται καὶ πολῖται, διαβάντας ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν Ἀσίαν νικῆσαι ὑμᾶς τὸν βασιλέα Ἀντίοχον ναυμαχῆσαντάς τε καὶ πεζῇ παραταξαμένους, κυριεῦσαι δὲ τῆς ἐπίταδε τοῦ Ταύρου χώρας πάσης καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐκτισμένων ἐν αὐτῇ, ἐκβαλόντας τὸν Ἀντίοχον εἰς Συρίαν· ταύτην δὲ παραδοθῆναι καὶ τὰς πόλεις τοῖς Ἀττάλου υἱοῖς, Γαλάτας τε τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Ἀσίᾳ παραταξαμένους πρὸς ὑμᾶς ἡσσηθῆναι, τῶν τε γυναικῶν καὶ τέκνων καὶ τῆς ἀποσκευῆς πάσης κυριεῦσαι ὑμᾶς καὶ ἀγαγεῖν εἰς τὴν Εὐρώπην· τοὺς δὲ κατοικοῦντας ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὴν παραλίαν Θρᾷκας τῆς τε Προποντίδος καὶ Ἑλλησπόντου ἀναλύουσιν ὑμῖν ἀπὸ τῆς στρατείας ἐπιθεσιν ποιήσασθαι περὶ τὴν τῶν Αἰνίων χώραν καὶ τινὰς διαφθείραντας ἀφελέσθαι μέρος τι τῆς προνομῆς δημωθέντων δὲ τῶν ἄλλων καὶ κομισθέντων εἰς Ῥώμην ἔσεσθαι συνθήκας πρὸς βασιλέα Ἀντίοχον, ἐφ' ᾧ χρήματα μὲν εἰσίοισι καὶ χώρας τινὸς ἀποστήσεται. <sup>[15]</sup>

3 9

» ἀναγορεύσας δὲ ταῦτα ἀνεκεκράγει μεγάλη τῇ φωνῇ λέγων τάδε· «ἐκ τῆς Ἀσίας ὁρῶ διαβαινούσας δυνάμεις χαλκοστέρνους καὶ βασιλέας ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγομένους καὶ ἔθνη παντοδαπὰ ἐπὶ τὴν Εὐρώπην, ἵππων τε κτύπον δοράτων τε ψόφον καὶ φόνον αἱματόφυρτον λεηλασίαν τε δεινὴν πτώσεις τε πύργων καὶ τειχῶν κατασκαφὰς ἐρημίαν τε χθονὸς ἀμύθητον.

[5]

3 10 » ταῦτα δὲ εἰπὼν ἔλεξεν αὖθις ἐν ἔπεσι τάδε· ἡνίκα Νησαῖοι χρυσάμπυκες ἀργέται ἵπποι βῶσιν ἐπὶ χθόνα διᾶν, ἐὴν προλιπόντες ἐφέδρην —οὓς ποτ' ἐν ἄστει τεῦξε Συρηκοσίων πολυόλβων δαίδαλος Ἡετίων, φιλίην πολυήρατον αὖξων, δαῖτ' ἐπὶ χαλκείῃ, δεσμοῖς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἱάλλεν χρύσειον, ἐν δ' αὐτὸν πᾶσιν Ὑπερίονος υἱὸν ἥρμοσεν ἀκτίνεσσι καὶ ὄμμασι μαρμαίροντα— καὶ τότε σοί, Ῥώμη, χαλέπ' ἄλγεα πάντα τελεῖται. [10]

3 11 ἥξει γὰρ στρατὸς εὐρύς, ὃ σου χθόνα πᾶσαν ὀλέσσει, χηρώσει δ' ἀγοράς, ἄσκη δέ τε πυρπόλα θήσει, αἷματι δὲ πλήσει ποταμούς, πλήσει δὲ καὶ Ἀἶδην, δουλосύνην τ' οἰκτρήν, στυγερήν, ἀτέκμαρτον ἐφήσει. οὐδὲ γυνὴ πόσιν ὄν γ' ὑποδέξεται ἐκ πολέμοιο νοστήσαντ', Αἴδης δὲ καταχθόνιος, μελανείμων ἔξει ἐνὶ φθιμένοισιν ὁμοῦ τέκνα μητρὸς ἀπούρας, Ἄρης δ' ἀλλοδαπὸς περιθήσει δούλιον ἥμαρ. ἀποφθεγξάμενος δὲ ταῦτα ἐσιώπησεν καὶ πορευθεὶς ἔξω τοῦ στρατοπέδου ἀνέβη ἐπὶ τινα δρῦν. [15]

3 12 ἐπακολουθήσαντος δὲ τοῦ ὄχλου προσεκαλέσατο αὐτοὺς καὶ εἶπε τάδε· «ἐμοὶ μὲν, ὦ ἄνδρες Ῥωμαῖοι καὶ οἱ λοιποὶ στρατιῶται, καθήκει τελευτήσαντι ὑπὸ λύκου πυρροῦ εὐμεγέθους καταβρωθῆναι ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὑμεῖς δὲ τὰ ῥηθέντα ὑπ' ἐμοῦ γινώσκετε συμβησόμενα ὑμῖν πάντα, τεκμηρίοις χρώμενοι τῇ νῦν ἐσομένῃ ἐπιφανείᾳ τοῦ θηρίου τε καὶ τῇ ἐμῇ ἀναιρέσει, ὅτι ἀληθὴ εἴρηκα ἐκ τινος θείας ὑποδείξεως.» τοσαῦτα δὲ εἰπὼν ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀποστῆναι καὶ μηδένα κωλύσαι τὸ θηρίον προσελθεῖν φάσκων, ἐὰν ἀποστρέψωσιν, οὐ συνοίσειν αὐτοῖς. ποιήσαντος δὲ τοῦ πλήθους τὸ προσταχθὲν οὐκ εἰς μακρὰν παραγίνεται ὁ λύκος. [10]

3 13 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Πόπλιος κατέβη ἀπὸ τῆς δρυὸς καὶ ἔπεσεν ὕπτιος, ὁ δὲ λύκος ἀνασχίσας αὐτὸν κατεδαίνυτο πάντων ὀρώντων. ἀναλῶσας δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ πλήν τῆς κεφαλῆς ἐτράπετο εἰς τὸ ὄρος. προσελθόντος δὲ τοῦ ὄχλου καὶ βουλομένου ἀνελέσθαι τὰ ἀπολελειμμένα κτερίσαι τε αὐτὸν νομίμως, ἡ κεφαλὴ κειμένη ἐπὶ τῆς γῆς ἀνείπε τοὺς στίχους τοιοῦτους· μὴ ψαῦ' ἡμετέρης κεφαλῆς· οὐ γὰρ θέμις ἐστίν, οἷσιν Ἀθηναίῃ χόλον ἄγριον ἐν φρεσὶ θῆκεν, ἄπτεσθαι θείοιο καρῆατος· ἀλλὰ πέπαυσο μαντοσύνην τ' ἐπάκουσον, ἀληθέα ἥπερ ἐρῶ σοι. [5]

3 14 ἥξει γὰρ χθόνα τήνδε πολὺς καὶ καρτερὸς Ἄρης, ὃς λαὸν μὲν ἔνοπλον ὑπὸ σκότον Ἀΐδι πέμψει, ῥήξει δ' αὖ λιθίνους πύργους καὶ τείχεα μακρὰ, ὄλβον δ' ἡμέτερον καὶ νήπια τέκν' ἀλόχους τε μάρψας εἰς Ἀσίην ἄξει διὰ κύμα περήσας. ταῦτά σοι εἴρηκεν νημερτέα Φοῖβος Ἀπόλλων Πύθιος, ὃς μοι ἐὼν κρατερὸν θεράποντ' ἐπιπέμψας ἤγαγεν εἰς μακάρων τε δόμους καὶ Περσεφονείης. ἀκούσαντες δὲ τῶν ἐπῶν τούτων οὐ μετρίως ἐταράχθησαν, ἰδρυσάμενοί τε ναὸν Ἀπόλλωνος Λυκίου καὶ βωμόν, οὐπὲρ ἔκειτο ἡ κεφαλὴ, ἐνέβησαν εἰς τὰς ναῦς καὶ ἀπέπλεον ἕκαστος ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας. [15]

3 15 καὶ συνέβη ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ Ποπλίου ῥηθέντα γενέσθαι. Ἱστορεῖ δὲ Ἡσίοδος καὶ Δικαίαρχος καὶ Κλέαρχος καὶ Καλλίμαχος καὶ ἄλλοι τινὲς περὶ Τειρεσίου τάδε. [5]

4 1 Τειρεσίαν τὸν Εὐήρους ἐν Ἀρκαδίᾳ [ἄνδρα ὄντα] ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐν Κυλλήνῃ ὄφεις ἰδόντα ὀχεύοντας τρώσαι τὸν ἕτερον καὶ παραχρῆμα μεταβαλεῖν τὴν ιδέαν· γενέσθαι γὰρ ἐξ ἀνδρὸς γυναικα καὶ μιχθῆναι ἀνδρί. τοῦ δὲ Ἀπόλλωνος αὐτῷ χρήσαντος ὥς, ἐὰν τηρήσας ὀχεύοντας ὁμοίως τρώσῃ τὸν ἕνα, ἔσται οἷος ἦν, παραφυλάξαντα τὸν Τειρεσίαν ποιῆσαι τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ῥηθέντα καὶ οὕτως κομίσασθαι τὴν ἀρχαίαν φύσιν. [5]

- 4 3 Διὸς δὲ ἐρίσαντος Ἥρα καὶ φαμένου ἐν ταῖς συνουσίαις πλεονεκτεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀνδρὸς τῇ τῶν ἀφροδισίων ἡδονῇ, καὶ τῆς Ἥρας φασκούσης τὰ ἐναντία, δόξαι αὐτοῖς μεταπεμψαμένοις ἔρεσθαι τὸν Τειρεσίαν διὰ τὸ τῶν τρόπων ἀμφοτέρων πεπειρᾶσθαι. τὸν δὲ ἐρωτώμενον ἀποφήνασθαι, διότι μοιρῶν οὐσῶν δέκα τὸν ἄνδρα τέρπεσθαι τὴν μίαν, τὴν δὲ γυναῖκα τὰς ἐννέα. τὴν δὲ Ἥραν ὀργισθεῖσαν κατανύξαι αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ποιῆσαι τυφλόν, τὸν δὲ Δία δωρήσασθαι αὐτῷ τὴν μαντικὴν καὶ βιοῦν ἐπὶ γενεὰς ἑπτὰ. <sup>[5]</sup>
- 5 1 Οἱ αὐτοὶ ἱστοροῦσιν κατὰ τὴν Λαπίθων χώραν γενέσθαι Ἐλάτῳ τῷ βασιλεῖ θυγατέρα ὀνομαζομένην Καινίδα. ταύτῃ δὲ Ποσειδῶνα μιγέντα ἐπαγγείλασθαι ποιήσιν αὐτῇ ὃ ἂν ἐθέλῃ, τὴν δὲ ἀξιώσαι μεταλλάξαι αὐτὴν εἰς ἄνδρα ποιησαί τε ἄτρωτον.
- 5 3 τοῦ δὲ Ποσειδῶνος κατὰ τὸ ἀξιωθὲν ποιήσαντος μετονομασθῆναι Καινέα. Καὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ δὲ τῇ πρὸς Μαιάνδρῳ ποταμῷ ἐγένετο ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀντιπάτρου, ὑπατεούντων ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Βινικίου καὶ Τίτου Στατιλίου Ταύρου, τοῦ Κουρβίνου ἐπικληθέντος.
- 6 2 παρθένος γὰρ γονέων ἐπισήμων τρισκαιδεκαέτις ὑπάρχουσα ὑπὸ πολλῶν ἐμνηστεύετο, οὓσα εὐπρεπής. ὥς δ' ἐνεγυήθη ᾧ οἱ γονεῖς ἐβούλοντο, ἐνστάσης τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου προῖέναι τοῦ οἴκου μέλλουσα αἰφνιδίως πόνου ἐμπεσόντος αὐτῇ σφοδροτάτου ἐξεβόησεν. ἀναλαβόντες δ' αὐτὴν οἱ προσήκοντες ἐθεράπευσαν ὥς ἀλγήματα ἔχουσιν κοιλίας καὶ στρόφους τῶν ἐντός τῆς δὲ ἀλγηδόνης ἐπιμενούσης τρισὶν ἡμέραις ἐξῆς ἀπορίαν τε πᾶσι τοῦ πάθους ποιοῦντος, τῶν πόνων οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρας ἔνδοσιν λαμβανόντων, καίτοι πᾶσαν μὲν θεραπείαν αὐτῇ προσφερόντων <τῶν> ἐν τῇ πόλει ἱατρῶν, μηδεμίαν δὲ τοῦ πάθους δυναμένων αἰτίαν εὑρεῖν, τῇ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν περὶ τὸν ὄρθρον μείζονα τῶν πόνων ἐπίδοσιν λαμβανόντων, σὺν μεγάλῃ οἰμωγῇ ἀνακραγούσης, ἄφνω αὐτῇ ἄρσενικὰ μόρια προέπεσεν, καὶ ἡ κόρη ἀνὴρ ἐγένετο. <sup>[10]</sup>
- 6 4 μετὰ δὲ χρόνον εἰς Ῥώμην ἀννέχθη πρὸς Κλαύδιον Καίσαρα· ὁ δὲ τούτου ἔνεκα τοῦ σημείου ἐν Καπετωλίῳ Διὶ Ἀλεξικάκῳ ἰδρύσατο βωμόν. Ἐγένετο καὶ ἐν Μηουανίᾳ, πόλει τῆς Ἰταλίας, ἐν Ἀγριππίνης τῆς Σεβαστῆς ἐπαύλει ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Διονυσοδώρου, ὑπατεούντων ἐν Ῥώμῃ Δέκμου Ἰουνίου Σιλανοῦ Τορκουάτου καὶ Κοΐντου Ἀτερίου Ἀντωνίνου.
- 7 2 Φιλωτὶς γάρ τις ὀνόματι παρθένος, Σμυρναία τὸ γένος, ὡραία πρὸς γάμον ὑπὸ τῶν γονέων κατεγγεγυημένη ἀνδρὶ, μορίων αὐτῇ προφανέντων ἀρρενικῶν ἀνὴρ ἐγένετο. Καὶ ἄλλος δὲ τις ἀνδρόγυνος κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐγένετο ἐν Ἐπιδαύρῳ, γονέων ἀπόρων παῖς, ὃς ἐκαλεῖτο πρότερον Συμφέρουσα, ἀνὴρ δὲ γενόμενος ὠνομάζετο Συμφέρων, κηπουρῶν δὲ τὸν βίον διῆγεν.
- 9 1 Καὶ ἐς Λαοδίκειαν δὲ τῆς Συρίας γυνή, ὀνόματι Αἰτητή, συνοικοῦσα τῷ ἀνδρὶ ἔτι μετέβαλε τὴν μορφήν καὶ μετωνομάσθη Αἰτητὸς ἀνὴρ γενόμενος, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Μακρίνου, ὑπατεούντων ἐν Ῥώμῃ Λουκίου Λαμία Αἰλιανοῦ καὶ <Σέξτου Καρμινίου> Οὐέτερος. τοῦτον καὶ αὐτὸς ἐθεασάμην. Ἐγεννήθη καὶ ἐπὶ Ῥώμης ἀνδρόγυνος, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἰάσονος, ὑπατεούντων ἐν Ῥώμῃ Μάρκου Πλαυτίου [καὶ Σέξτου Καρμινίου] Ὑψαίου καὶ Μάρκου Φουλβίου Φλάκκου. <sup>[5]</sup>
- 10 1 δι' ἣν αἰτίαν ἡ σύγκλητος ἐκέλευσεν τοὺς ἱερομνήμονας ἀναγνῶναι τοὺς Σιβύλλης χρησμούς· οἱ δ' ἐξ <ἰλάσαντο καὶ ἐξ> ηγήσαντο τοὺς χρησμούς. εἰσὶν δὲ οἱ χρησμοὶ οἷδε· <Μ> οἶραν ὀπισθομα <θῶν, τίν' ἔ> φυ πᾶς εἰς τόπον ἔλθ <εἶν> , Ὅσα τέρα <τε> καὶ ὅσα παθήματα δαίμονος Αἴσης Ἰστὸς ἐμὸς λύσει, τάδ' ἐνὶ φρεσὶν αἴ κε νοήσης, Ῥώμῃ ἔῃ πίσυνος. <sup>[5]</sup>
- 10 2a καὶ τοί ποτέ φημι γυναῖκα Ἀνδρόγυνον τέξεσθαι ἔχοντά περ ἄρσενά πάντα Νηπίαχοι θ' ὅσα θηλύτεραι φαίνουσι γυναῖκες. Οὐκ ἔτι δὴ κρύψω, θυσίας δέ τοι ἐξαγορεύσω Προφρονέως

Δήμητρι καὶ ἀγνῇ Περσεφονείῃ· Ἰστῶ δ' αὐτὴ ἄνασσα θεά, τὰ μὲν εἴ κε πίθηαι Σεμνοτάτῃ  
 Δήμητρι καὶ ἀγνῇ Περσεφονείῃ· Θησαυρὸν μὲν πρῶτα νομίματος εἰς ἔν ἄθροίσας, ὅττι θέλεις  
 ἀπὸ παμφύλων πόλεων τε καὶ ἀστέων, Μητρὶ Κόρης Δήμητρι κέλευ θυσίαν προτίθεσθαι. Αὐτὰρ  
 δημοσίᾳ κέλομαι σε τρὶς ἑννέα ταύρους < ..... > Φανὰς ἡυκέρους θυέμεν  
 λευκότριχας, αἱ κεν ὕμετέρᾳ γνώμῃ κάλλει προφερέσται ὦσιν. Παῖδας, ὅσας πάρος εἶπα,  
 κέλευ' Ἀχαιστὶ τὰδ' ἔρδειν Ἀθανάτην βασιλίσσαν ἐπευχομένας θυέεσσιν Σεμνῶς καὶ καθαρῶς  
 τότε δὴ μετέπειτα δεχέσθω Ἑμπεδ' ἀφ' ὑμετέρων ἀλόχων ἱέρ', αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς Ἰστῶ ἐμῶ  
 πίσυνοι λαμπρὸν φάος αἶδε φερόντων Σεμνοτάτῃ Δήμητρι. τὸ δεύτερον αὖτε λαβοῦσαι Τρὶς  
 τόσα νηφάλιμ' ἄντα πυρὸς μαλεροῖο τιθέντων, Ὅσσαι ἐπισταμένως θυσίαν γραῖαι προτίθενται.  
 Προφρονέως δ' ἄλλαι Πλουτωνίδι τόσσα λαβοῦσαι, Ὅσσαι ἐν ἡλικίῃ νεοθηλέα θυμὸν ἔχουσιν,  
 Νηπίαχοι, σεμνὴν Πλουτωνίδα παντοδίδακτον Ἐν πάτρᾳ εὐχέσθων μίμνεν πολέμου  
 κρατέοντος, Λήθην <δ'> ἐν στέθεσσι πεσεῖν πολέμου τε καὶ ἄστεως· Θησαυρὸν δὲ κόροι καὶ  
 παρθένοι ἔνθα φερόντων < [30]

10 2b .....> Ἰστῶ θειοπαγεῖ, καὶ ὑφάσματα ποικίλα σεμνὴ Πλουτωνὶς κοσμεῖσθω, ὅπως  
 σχέσις ἦσι κακοῖσι. Προφρονέως δ' ὅτι κάλλιστον καὶ εὐκτὸν ἐπ' αἶαν Ὡς θνητοῖσιν ἰδέσθαι  
 ἐπέπλετο, καὶ τὸ φέρεσθαι Ἰστῶ σύμμικτον δῶρον βασιλίδι κούρῃ. Αὐτὰρ, ὅτ' ἂν Δήμητρι καὶ  
 ἀγνῇ Περσεφονείῃ Γαίας ὑμετέρας ἀπερυκέμεναι ζυγὸν αἰεῖ, Αἰδωνεῖ Πλούτωνι βοδὺς  
 κυανότριχος αἶμα Λαμπροῖς εἵμασι κοσμητοῦ μετὰ ποιμένος, ὅστις Λήματι ᾧ πίσυνος βοδὺς  
 ἄρταμος αὐτὸς ὁδ' ἔσται, Ὅσσοι τ' ἄλλοι ὁμοῦ πίσυνοι κατὰ πατρίδ' ἔασιν· Μὴ γὰρ ἀπιστόφιλος  
 θυσίαισιν ἀνὴρ παρεπέσθω, Ἐξω δ', ἔνθα νομιστὸν ἐπέπλετο φωτὶ τὰδ' ἔρδειν Νηπίστῳ καὶ  
 ἄδαιτον ἔχειν θυσίαν. κατὰ δ' αὐτήν, Ὅστις ἂν ἡμετέρων χρησμῶν ἴδρις ἐς τόδ' ἵκηται, Σεμνὸν  
 Φοῖβον ἄνακτα μετελθέτω ἐν θυσίαισι, Προφρονέως βωμοῖς ἔπι πίονα μηρία καύσας, Αἰγῶν  
 πανλευκῶν νεάτην· ἀτὰρ, οἴδατε πάντες, Λισσέσθω Φοῖβον Παιήονα κρᾶτα πυκάσας Ἰκτὴρ  
 ἐσπίπτοντος ὅπως λύσις ἦσι κακοῖο, Νοστήσας δ' ἀπὸ τοῦ βασιλίδᾳ πότνιαν Ἥρην Ἀργὴν  
 βοῦν θύων πατρίοισι νόμοις κατ' αἶσαν· Ὑμνεῖν <δ'> , αἱ κε γένει προφερέστεραι ὥς ἐνὶ  
 λαοῖς <.....> Καὶ νήσων ναέται τὴν ἀντιπάλων, ὅτ' ἂν αἶαν Οὐ δόλω, ἀλλὰ βία  
 Κυμαίδα πρόφρονες αὖτε Νάσσωνται, σεμνῆς βασιλίδος οἶδε τιθέντων Ἐν πατρίοισι νόμοις  
 Ἥρας ξοάνον τε καὶ οἶκον. Ἰξεῖ δ', ἂν μῦθοισιν ἐμοῖς τάδε πάντα πίθηαι Σεμνοτάτῃ  
 βασιλίσσαν ἐπελθὼν ἐν θυσίαισιν Νηφαλά τ' εὐ ῥέξας, ὅσαι ἡμέραι εἷς ἐνιαυτοῦ Ἐν πολλῶ  
 χρόνῳ αὖ τόδ' ἐφ' ὕστερον, οὐκ ἔτ' ἐπ' αὐτοῖς. Ὅς κε τάδε ῥέξῃ, κείνου κράτος ἔσσειται αἰεῖ·  
 Νηφαλίμων ἀρνῶν τε ταμῶν χθονίοις τάδε ῥέξον. Ἥμος ἂν ἤδη ἔχῃς μεγάλ' Ἥρης οἰκί'  
 ἀπάντη, Ξεστὰ θ' ὅτ' ἂν ξόαν' ἦσι καὶ ἄλλ' ὅς' ἔλεξα, σάφ' ἴ <σθι> , Ἐν πετάλοισιν ἐμοῖς—ὑπὸ  
 κερκίδος ἀμφὶ καλύπτραν Ἰμέρτ' ὅς' ἔβαλον γλαυκῆς ἐλάας πολυκάρπου Ἀγλαὰ φύλλα  
 λαβοῦσα—λύσιν κακοῦ· ἥμος ἂν ἔλθῃ Ὑμμι χρόνος μάλα κεῖνος, ἐν ᾧ ποτε τᾶλλα νεόγν' ἦ,  
 Τρῶς δῆτ' ἐκλύσει σε κακῶν, ἅμα δ' Ἑλλάδος ἐκ γῆς. Αὐτὰρ ποῦ μεταβᾶσαν ἐποτρύνεις  
 ἀγορεῦσαι <.....> Ἐν δὲ Μεσσήνῃ οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ὥς φησιν Ἀπολλώνιος,  
 συνέβη πίθον λίθῳ πεποιημένον ῥαγῆναι χειμῶνων βία καὶ ὕδατος πολλοῦ ἐπενεχθέντος,  
 προχυθῆναι δὲ αὐτοῦ κεφαλὴν τριπλασίαν τῆς ἀνθρωπίνης· τοὺς δὲ ὀδόντας ἔχειν διστοίχους.

[5]

11 2 ἀναζητούντων δὲ τίνος εἴη ἡ κεφαλὴ, δηλῶσαι τὴν ἐπιγραφὴν· «Ἴδεω» γὰρ ἐγκεχάρακτο.  
 ἕτερον οὖν δημοσίᾳ κατασκευάσαντες πίθον ἐνέθεσαν καὶ ἀσφαλέστερον ἐκήδευσαν τὸν ἥρωα  
 οἱ Μεσσήνιοι, τοῦτον ἰδόντες ὄντα, περὶ οὗ φησιν Ὀμηρος· Ἴδεω θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων  
 γένετ' ἀνδρῶν τῶν τότε καὶ ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἴλετο τόξον Φοίβου Ἀπόλλωνος  
 καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης. Ἐν Δαλματία τε, ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος καλουμένῳ σπηλαίῳ, ἔστιν  
 ἰδεῖν πολλὰ σώματα, ὧν τὰ τῆς πλευρᾶς ὅσα ὑπερβάλλειν ἐκκαίδεκα πῆχεις. [5]



- 13 1 Ἀπολλώνιος δὲ ὁ γραμματικὸς ἱστορεῖ ἐπὶ Τιβερίου Νέρωνος σεισμὸν γεγενῆσθαι καὶ πολλὰς καὶ ὀνομαστὰς πόλεις τῆς Ἀσίας ἄρδην ἀφανισθῆναι, ἃς ὕστερον ὁ Τιβέριος οἰκεία δαπάνη πάλιν ἀνώρθωσεν. ἀνθ' ὧν κολοσσόν τε αὐτῷ κατασκευάσαντες ἀνέθεσαν παρὰ τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἱερῷ, ὃ ἐστὶν ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ, καὶ τῶν πόλεων ἐκάστης ἐφεξῆς ἀνδριάντας παρέστησαν. Ἔπαθον δὲ καὶ τῆς Σικελίας ὑπὸ τοῦ σειμοῦ οὐκ ὀλίγαι πόλεις καὶ τὰ πλησίον Ῥηγίου. <sup>[5]</sup>
- 14 1 ἐσείσθη δὲ οὐκ ὀλίγα καὶ τῶν ἐν Πόντῳ ἐθνῶν. κατὰ δὲ τῆς γῆς τὰς διαστάσεις ἐφάνη σώματα εὐμεγέθη, ἃ ἐκπλαγέντες οἱ ἐπιχώριοι κινῆσαι μὲν ὥκνησαν, δείγματος δ' ἔνεκεν ἔπεμψαν εἰς τὴν Ῥώμην ὀδόντα ἑνός, οὐ ποδιαῖον μόνον, ἀλλ' ὑπερβάλλοντα καὶ τοῦτο τὸ μέτρον. <sup>[5]</sup>
- 14 3 ἐπιδείξαντες δὲ Τιβερίῳ οἱ πρέσβεις εἶροντο εἰ βούλεται κομισθῆναι τὸν ἥρω πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ πρὸς ταῦτα ἐμφρόνως ἐβουλεύσατο, μήτε τῆς γνώσεως τοῦ μεγέθους ἑαυτὸν ἀποστερήσας τό τε ἀνόσιον τῆς νεκροσυλίας παραιτησάμενος. γεωμέτρην γάρ τινα τῶν οὐκ ἀφανῶν, Ποῦλχρον ὀνόματι, τιμώμενον ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν τέχνην, καλέσας πρόσωπον ἐκέλευσε πλάσαι πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ὀδόντος. <sup>[5]</sup>
- 14 4 ὁ δὲ σταθμισάμενος, ἡλίκον ἂν γένοιτο τό τε σύμπαν σῶμα καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τῷ τοῦ ὀδόντος ὄγκῳ, ἐργασάμενος διὰ ταχέων ἐκόμισε τῷ αὐτοκράτορι. κακείνος εἰπὼν ἀρκεῖσθαι τῇ θέᾳ ταύτῃ, ἀποπέμπει τὸν ὀδόντα ἐκεῖσε, ὅθεν καὶ ἐκομίσθη. Οὐ χρὴ δὲ ἀπιστεῖν τῷ εἰρημένῳ, ἐπεὶ καὶ τῆς Αἰγύπτου Νιτρίας εἰσὶν τόπος, ἐν αἷς δαίκνυται σώματα οὐκ ἐλάττω τούτων, οὐ κεκρυμμένα γῇ, ἀλλ' ἐμφανῇ ἀφειμένα· οὔτε συγκέχυται οὔτε συμπεφύρηται, ἀλλ' ἐν τάξει κεῖται, ὥς γνωρίσαι προσελθόντα τοῦτο μὲν μηρῶν ὅσῃ, τοῦτο δὲ κνημῶν καὶ τῶν ἄλλων μελῶν. <sup>[5]</sup>
- 15 2 διὸ οὐ χρὴ οὐδὲ τούτοις ἀπιστεῖν ἐννοουμένους, ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ φύσις ἀκμάζουσα ἅπαντα ἐγγὺς θεῶν ἐκουροτρόφει, μαραινομένου δὲ τοῦ χρόνου συμμεμάρανται καὶ τὰ μεγέθη τῶν φύντων. Καὶ τὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ δὲ παρελήφαμεν ὅσῃ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, ὥς παραβαλλομένους τοὺς νῦν ἀνθρώπους πολὺ καταδεεστέρους εἶναι.
- 17 1 Ὁ δὲ αὐτός φησιν πλησίον Ἀθηναίων νῆσόν τινα εἶναι· ταύτην δὲ τοὺς Ἀθηναίους βούλεσθαι τειχίσαι. σκάπτοντας οὖν τοὺς θεμελίους τῶν τοίχων εὐρεῖν σορὸν ἑκατὸν πηχῶν, ἐν ᾗ εἶναι σκελετὸν ἴσον τῇ σορῷ, ἐφ' ᾗς ἐπιγεγράφθαι τάδε· τέθαμμ' ὁ Μακρόσειρις ἐν νήσῳ μικρᾷ ἔτη βιώσας πεντάκις τὰ χίλια. Εὐμαχος δὲ φησιν, ἐν Περιηγῇσει, Καρχηδονίους περιταφρεύοντας τὴν ἰδίαν ἐπαρχεῖαν εὐρεῖν ὀρύσσοντας δύο σκελετοὺς ἐν σοροῖς κειμένους, ὧν τοῦ μὲν εἰκοσιτέσσαρας εἶναι πήχεις τὴν σύνθεσιν, τοῦ δὲ ἐτέρου εἰκοσιτρεῖς. <sup>[5]</sup>
- 19 1 Θεόπομπος δὲ φησιν ὁ Σινωπεύς, ἐν τῷ περὶ σεισμῶν, ἐν τῷ Κιμμερικῷ Βοσπόρῳ αἰφνιδίως σειμοῦ γενομένου τῶν παρ' αὐτοῖς τινα ἀναρραγῆναι λόφον καὶ ἀναβαλεῖν ὅσῃ ὑπερμεγέθη, ὥστε τὴν σύνθεσιν τοῦ σκελετοῦ πηχῶν εὐρεθῆναι εἰκοσιτεσσάρων. ταῦτα δὲ φησιν τὰ ὅσῃ τοὺς περιοικοῦντας βαρβάρους εἰς τὴν Μαιῶτιν ρίψαι λίμνην. <sup>[5]</sup>
- 20 1 Παιδίον πρὸς Νέρωνα ἐκομίσθη τετρακέφαλον, ἀνάλογα ἔχον καὶ τὰ ἄλλα μέλη, ἄρχοντος Ἀθήνησι Θρασύλλου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Ποπλίου Πετρωνίου Τουρπιλιανοῦ καὶ Καισεννίου Παίτου. Καὶ ἕτερον ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου κεφαλὴν ἐκπεφυκυῖαν ἔχον.
- 22 1 Ἐγένετο σημεῖον παράδοξον ἐπὶ Ῥώμῃς, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Δεινοφίλου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Κοΐντου Οὐρηρανίου καὶ Γαίου Πομπηίου Γάλλου· Ῥαικίου γὰρ Ταύρου, ἀνδρὸς στρατηγικοῦ, τῆς γυναικὸς θεράπαινα τῶν τετιμημένων ἀπεκύησε πίθηκον. Κορνηλίου Γαλλικανοῦ ἡ γυνὴ παιδίον ἔτεκεν κεφαλὴν ἔχον Ἀνούβιδος ἐπὶ Ῥώμῃς, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Δημοστράτου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Αὐλοῦ Λικιννίου Νερούα Σιλιανοῦ καὶ Μάρκου Οὐεστίνου Ἀττικοῦ. <sup>[5]</sup>

- 24 1 Γυνή ἀπὸ πόλεως Τριδέντου τῆς Ἰταλίας ἀπεκύησεν ὄφεις ἐσφαιρωμένους, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Δομετιανοῦ Καίσαρος τὸ ἕνατον καὶ Πετιλίου Ῥούφου τὸ δεύτερον, ἐν Ἀθήναις ἀναρχίας οὔσης. Ἐν Ῥώμῃ δικέφαλόν τις ἀπεκύησεν ἔμβρυον, ὃ ὑποθήκαις τῶν θυοσκόων εἰς τὸν Τίβεριν ποταμὸν ἐνεβλήθη, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Ἀδριανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος <ὑστερον> γενομένου, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ αὐτοκράτορος Τραιανοῦ τὸ ἕκτον καὶ Τίτου Σεξτίου Ἀφρικανοῦ. <sup>[5]</sup>
- 26 1 Δωρόθεος δέ φησιν ὁ ἰατρός, ἐν Ὑπομνήμασιν, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον κίμαιδον τεκεῖν, τὸ δὲ βρέφος ταριχευθὲν χάριν τοῦ παραδόξου φυλάττεσθαι. Ἐν Γερμανίᾳ ἐν τῷ στρατῷ τῶν Ῥωμαίων, ὃς ἦν ὑπὸ Τίτῳ Κουρτιλίῳ Μαγκίᾳ, τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐγένετο· δοῦλος γὰρ στρατιώτου ἔτεκεν, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Κόνωνος, ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Κοῖντου Οὐολουσίου Σατορνίνου καὶ Ποπλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος. <sup>[5]</sup>
- 28 1 Καὶ Ἀντίγονος δὲ ἱστορεῖ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μίαν γυναῖκα ἐν τέτρασιν τοκετοῖς εἴκοσι τεκεῖν καὶ τὰ πλεῖστα τούτων ἐκτραφῆναι. Καὶ ἑτέρα τις γυνή κατὰ τὴν αὐτὴν πόλιν πέντε ἐν ἐνὶ τοκετῷ ἀπεκύησεν παῖδας, τρεῖς μὲν ἄρρενας, δύο δὲ θηλείας, οὓς αὐτοκράτωρ Τραιανὸς ἐκέλευσεν ἐκ τῶν ἰδίων χρημάτων τρέφεσθαι.
- 29 2 πάλιν δὲ μετ' ἐνιαυτὸν ἄλλα τρία ἢ αὐτὴ γυνή ἔτεκεν. Ἰππόστρατος δέ φησιν, ἐν τῷ περὶ Μίνῳ, Αἴγυπτον ἐκ μιᾶς γυναικὸς Εὐρυρρόης τῆς Νείλου πεντήκοντα υἱοὺς γεννῆσαι.
- 31 1 Δαναὸς τε ὁμοίως ἐκ μιᾶς γυναικὸς τῆς Νείλου Εὐρώπης πεντήκοντα θυγατέρας ἔσχεν. Κρατερὸς δέ φησιν, ὁ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως ἀδελφός, γινώσκειν τινὰ ἄνθρωπον, ὃν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν παῖδα γενέσθαι καὶ μειράκιον καὶ ἄνδρα καὶ γέροντα καὶ γήμαντα καὶ παιδοποιησάμενον ἀποθανεῖν.
- 33 1 Μεγασθένης δέ φησιν τὰς ἐν Παδαίᾳ κατοικοῦσας γυναῖκας ἐξαετέις γενομένας τίκτειν. Εὐρέθη ἐν Σαύνῃ τῆς Ἀραβίας πόλει ἵπποκένταυρος ἐπὶ ὄρους μάλα ὑψηλοῦ, ὃ ἐστὶν γέμον φαρμάκου θανασίμου.
- 34 1 καλεῖται δὲ τὸ φάρμακον ὁμώνυμον τῇ πόλει, ὀξύτατον δὲ καὶ ἀνυτικώτατον τῶν ὀλεθρίων κατέστηκεν. τὸν δὲ ἵπποκένταυρον συλλαβὼν ὁ βασιλεὺς ζῶν ἀποπέμπει σὺν ἑτέροις δώροις πρὸς Καίσαρα εἰς τὴν Αἴγυπτον.
- 34 2 τροφή δὲ αὐτοῦ κρέα. οὐ φέρων δὲ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἀέρος τελευτᾷ, καὶ οὕτως ὁ ἑπαρχὸς τῆς Αἰγύπτου ταριχεύσας ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην. καὶ πρῶτον ἐν τοῖς βασιλείοις ἀπεδείχθη, τὸ μὲν πρόσωπον ἀγριώτερον τοῦ ἀνθρωπίνου ἔχων, χεῖρας δὲ καὶ τοὺς τούτων δακτύλους τετριχωμένους, πλευρὰ δὲ συναφῇ τοῖς πρώτοις σκέλεσι καὶ τῇ γαστρί. <sup>[5]</sup>
- 34 3 ὀπλαὶ δὲ ἦσαν αὐτῷ ἵππου στερεαὶ καὶ ἐπίξανθοι χαῖται, καίπερ ὑπὸ τῆς ταριχείας συμμελαινόμεναι τῷ δέρματι. μέγεθος δὲ ἦν οὐχ οἷοι περ οἱ γραφόμενοι, οὐδ' αὖ πάλιν μικρόν. Ἐν δὲ τῇ προειρημένῃ πόλει Σαύνῃ ἐλέγοντο καὶ ἕτεροι εἶναι ἵπποκένταυροι. <sup>[5]</sup>
- 35 1 τὸν δὲ πεμφθέντα εἰς Ῥώμην εἴ τις ἀπιστεῖ, δύναται ἱστορῆσαι· ἀπόκειται γὰρ ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ αὐτοκράτορος τεταριχευμένος, ὥς προεῖπον.